

- *LEGITTIMU KONTRADITTUR* –
-*ASSUNZJONI TA' OBBLIGAZZJONI PERSONALMENT* –

IL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. RAYMOND C. PACE LL.D.

Seduta ta' nhar il-Hamis 26 t'April 2001

Kawza Numru: 15

Citazzjoni Numru: 1328/98/RCP

Paolo Bonnici Limited

VS

Ivan Meli

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi li l-konvenut hu debitur tas-socjeta' attrici fl-ammont ta' (LM1654.08,3) elf sitt mija u erba' u hamsin lira maltin u tmien centezmu u tlett millezmi prezz ta' merkanzija varja principalment cikkelata lilu mibjugha w ikkonsenjata.

Illi l-ammont hu likwidu cert u dovut, u fil-fehma tas-socjeta' attrici (Affidavit Dok A anness) l-konvenut m'ghandu l-ebda. eccezzjoni x'jaghti biex jikkontesta t-talba ghall-hlas.

Illi l-konvenut baqa' inadempjenti nonostante interpellazzjoni bonarja w ufficjali

L-istess socjeta` attrici talbet li ghalhekk il-konvenut jghid ghaliex din l-Qorti in vista tal-premess m'ghandhiex:

1. Tikkundannah ihallas lis-socjeta' attrici is-somma imsemmija ta' LM1654.08,3 elf sitt mija erba' u hamsin lira maltin u tmien centezmi u tlett millezmi prezz ta' merkanzija varja, principalment cikkelata lilu mibjugha w konsenjata, u dana in vista, tal-Affidavit Dok A anness, bid-dispensa tas-smiegh tal-kawza fit-termini tal-Artikolu 167 et seq tal-Kap. 12.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-Ittra Bonarja tat-23 ta' Frar, 1998 tal-Ittra Ufficjali tas-6 t'April, 1998 bl-imghaxijiet legali mill-istess data, bl-ispejjes tal-mandati kawtelartorji ta' Qbid u Sekwestru ppresentati kontestwalment, u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol 4 *et sequitur* tal-process;

Rat il-verbal tas-seduta tal-15 ta' Lulju 1998;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut fejn eccepixxa:

1. Illi huwa m'huwiex il-legittimu kontradittur stante illi l-bejgh u l-konsenja tal-merkanzija mertu tal-kawza odjerna saret lis-socjeta' RGM Trading Limited;
2. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, il-merkanzija konsenjata ma kienitx tal-kwalita' pattwita hekk kif ser jigi pruvat fit-trattazzjoni tal-kawza;
3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti a fol 14 *et sequitur* tal-process;

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta' Dicembru 1998;

Rat in-nota ta' Paolo Bonnici Limited li biha gie esebit l-affidavit ta' Kevin Magri.

Rat il-verbal tas-seduta tas-26 ta' April 1999 fejn Dr Rossignaud iddikjara li m'ghandux provi aktar dwar l-ewwel eccezzjoni.

Rat in-nota tal-konvenut li biha esebixxa affidavit in rigward l-ewwel eccezzjoni tieghu.

Rat il-verbal tas-seduti tal-31 ta' Meju 1999; tal-21 ta' Jannar 2000; tal-25 ta' Frar 2000; tat-28 ta' April 2000; tat-23 ta' Gunju 2000; tad-29 ta' Novembru 2000 fejn il-kawza giet differita ghall-ahhar darba ghall-provi kollha tal-konvenut; u tas-27 ta' Frar 2000 fejn il-konvenut u d-difensur tieghu msejhin diversi drabi ma dehrux. Dr Rossignaud talab li l-kawza tibqa' ghas-sentenza. Inghata digriet illi peress li l-kawza kienet ghall-provi kollha tal-konvenut li la deher u lanqas ressaq provi, il-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-26 t'April 2001.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-oħra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi qabel xejn il-Qorti tinnota li fit-talba attrici ghalkemm l-ammont ta' sorte mitlub huwa dak ta' Lm1654.08,3 meta l-istess ammont gie ndikat bi kliem tnizlet il-kelma "elfejn" minflok il-kelma "elf" u ghalhekk *ai termini* tal-**artikolu 175 (3) tal-Kap 12** tordna l-korrezzjoni fit-talba attrici b'dan li tissostitwixxi l-kelma "elfejn" bil-kelma "elf" u dan stante li jirrizulta car li dan kien sempliciment zball dattilografiku.

Illi s-socjeta` attrici qed issostni li l-konvenut hu debitur taghha fl-ammont imsemmi li hu prezz ta' merkanzija varja principalmment cikkelata lilu mibjugha w ikkonsenjata. Illi fin-nota tal-eccezzjonijiet tieghu, il-konvenut sostna li huwa m'huwiex il-legittimu kontradittur stante illi l-bejgh u l-konsenja tal-merkanzija mertu tal-kawza odjerna saret lis-socjeta` RGM Trading Limited. Inoltre` bla pregudizzju ghal tali eccezzjoni, hu eccepixxa wkoll illi l-merkanzija konsenjata ma kienitx tal-kwalita` pattwita peress li l-istess cikkelata kienet mimlija dud.

Illi fl-affidavit tieghu **Kevin Magri**, li hu *director's assistant* mas-socjeta` attrici u li ghandu rapprezentanza guridika taghha, ikkonferma li meta giet prezentata c-citazzjoni l-ammont dovut mill-konvenut kien ta' Lm1654.08c3. Hu spjega li l-konvenut ghandu *retail outlet* fil-Malta International Airport, u l-merkanzija cioe` c-cikkelata giet lilu kkonsenjata hemmhekk kif jirrizulta mill-*invoices* esebiti. Illi dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut, huwa rrileva li meta l-konvenut iffirma l-Credit Application Form (Dok CAF) fil-21 ta' Awissu 1997 huwa assumu r-responsabilita` personali ghall-hlas. Huwa ghamel ukoll referenza ghall-kawza fl-ismijiet "**Paolo Bonnici nomine vs Norman Zammit**" – deciza fl-1 ta' Gunju 1994 mill-Qorti tal-Kummerc.

Illi rigward il-kwalita` tac-cikkelata, s-socjeta` attrici tinsisti li din giet ikkonsenjata fi stat tajjeb u mhux bid-dud. Zied li inoltre` hu essenzjali li ghall-preservazzjoni tac-cikkelata

din tinzamm f'kundizzjonijiet ambjentali favorevoli. Ic-cikkulata ma tistax tithalla fix-xemx jew f'post shun; skond il-manifatturi taghha, hu rakkommandat li din tinzamm f'temperatura ta' bejn 15°C u 18°C. Illi ghalhekk jekk ic-cikkulata saritilha xi hsara din kienet konsegwenza tal-fatt li fejn kienet qed tinzamm, fl-istores tal-konvenut, il-kundizzjonijeit ambjentali ma kienux sodisfacenti. Inoltre` qal li l-konvenut beda jilmenta mill-kwalita` tac-cikkulata aktar minn sitt xhur wara l-konsenja.

Illi fl-affidavit tieghu l-konvenut **Ivan Meli** jsostni li n-negozju in kwistjoni oggett tal-kawza odjerna kien bejn is-socjeta` attrici u l-kumpanija RGM Trading Ltd li taghha hu l-*managing director*. Il-fatt illi s-socjeta` RGM Trading Ltd xtrat il-merkanzija konsistenti f'cikkulata mis-socjeta` attrici johrog b'mod car mill-kuntratt datat 23 t'April 1997 (Dok IM1). Illi mill-Credit Application Form (Dok CAF a fol 35 tal-process) skond ix-xhud jirrizulta illi l-merkanzija kienet destinata ghall-hanut fl-ajruport ta' Hal-Luqa, liema hanut huwa operat mis-socjeta` RGM Trading Ltd. Inoltre qal illi l-merkanzija giet effettivamente *delivered* fil-hanut operat minn RGM Trading Ltd. Huwa qal li ghalkemm ma jidhirx mill-Credit Application Form fil-fatt hu ffirmat fil-kapacita` tieghu bhala *managing director* tal-kumpanija RGM Trading Ltd u mhux fil-kapacita` tieghu personali.

Hu spjega li hu kien iffirmat l-Credit Application Form (Dok CAF) meta s-*salesman* tas-socjeta` attrici Carmen Vella giet biex jiddeliverjaw il-merkanzija li kien ordna. Dan kien

fil-21 t'Awissu 1997 u kienet qattlu illi biex ihallulu l-merkanzija kellu bilfors jew ihallashom *cash* (li ma kien awtorizzat li jaghmel mill-kumpanija, u fl-istess waqt ried jara f'liema stat kienet il-merkanzija); jew inkella jiffirma l-*Credit Application Form* tas-socjeta` attrici. Ghalhekk hu hass li ma kellux alternattiva hlief li jiffirma l-*Credit Application Form*. Hu qal li din Carmen Vella kienet spjegatlu illi din il-karta kellhom bzonnha peress li kellhom xi arrangament mal-Bank taghhom fis-sens illi l-istess Bank kien itihom il-facilita` illi jitrasferixxu l-kreditu fuq il-Bank.

Huwa qal li qabel kien iffirma l-*Credit Application Forms* ta' kumpaniji ohrajn, pero`qatt ma kien hemm klawsola bhal dik kontenuta fid-Dok CAF li biha assumma responsabbilita` personali ghall-merkanzija li kienet qed tixtri l-kumpanija tieghu. Kwindi meta gie biex jiffirma l-*Credit Application Form* in kwistjoni ma qghadx jaqraha bir-reqqa peress li qatt ma basar illi ser ikollha din il-klawsola. Skond ix-xhud is-*sales manager* imisslidjatu ghax hi kienet spjegatlu li l-karta kellha x'taqsam biss mal-facilita` li kellhom mal-Bank. Hu qal illi kieku kien jaf ma kienx jaccetta li jiffirmaha. Inoltre` qal illi hu sab illi c-cikkulata kienet kollha mdewda u ma kienitx tal-kwalita` pattwita. Illi ghalhekk is-socjeta` attrici missha l-ewwel fethet kawza kontra s-socjeta` RGM Trading Ltd, u se *mai* jekk ma tissodisfax il-kreditu taghha, tipprocedi kontrih personalment.

Illi dawn ix-xhieda huma l-unici prova li ngabu miz-zewg nahat, apparti d-dok CAF innifsu. Illi mill-provi prodotti din

il-Qorti hi sodisfatta li l-konvenut intrabat personalment sabiex ihallas. Dan nonostante l-fatt li rrizulta bla ebda dubju li l-merkanzija giet konsenjata lil RGM (Trading) Ltd f'Hal Luqa. Illi rrizulta minn Dok CAF (a fol 35 tal-process) li hi l-*Credit Application Form* datata 21 t'Awissu 1997, il-konvenut inghata l-possibilita` li jixtri bi kreditu merci, sa limitu ta' Lm5,000. Illi l-konvenut iddikjara li:

"... I undertake personal responsibility for payment within the approved credit limit/terms."

Illi bis-sahha ta' din l-obbligazzjoni, id-dejn in kwistjoni fi kwalunkwe kaz sar dejn personali tal-konvenut u kwindi huwa l-istess konvenut li hu debitur tas-socjeta` attrici, nonostante li l-merci rceviethom is-socjeta` tieghu. Inoltre` jinghad, li l-fatt li hu kien iffirma *credit application forms* ohra ma kienx fihom tali klawsola u kien ghalhekk li hu ffirmat minghajr ma kkunsidra bir-reqqa x'kien qed jiffirma certament mhix raguni valida biex tiskolpah. Meta persuna tkun se tiffirma xi dokument dejjem ghandha tara u tikkunsidra qabel ma taghmel dan.

III. KONKLUZZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talba attrici b'dan illi:

1. Tikkundannah ihallas lis-socjeta' attrici is-somma imsemmija ta' elf sitt mija erba' u hamsin lira maltin u tmien centezmi u tlett millezmi (LM1654.08,3) prezz ta' merkanzija varja, principalment cikkulata lilu mibjugha w konsenjata.

Bl-ispejjez kollha kontra l-konvenut inkluzi dawk tal-Ittra Bonarja tat-23 ta' Frar, 1998 tal-Ittra Ufficjali tas-6 t'April, 1998 bl-imghaxijiet legali mill-istess data, bl-ispejjes tal-mandati kawtelartorji ta' Qbid u Sekwestru ppresentati kontestwalment.

Moqrija.

Onor. Imhallel Raymond C. Pace.
26 ta' April 2001.

Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
26 ta' April 2001.